

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
http://www.ombudsman.gov.ua

Тел.: (+ 38 044) 253-22-03
Факс: (+ 38 044) 226-34-27

№ 16/15-239547.15/26-90

« 18 » березня 2015 р.

**Голові профспілки працівників
освіти і науки України
Труханову Г.Ф.**

вул. Дружби народів, 5,
к. 511, м. Київ, 01042

Шановний пане Труханов!

У відповідь на Ваше звернення щодо конституційності пункту 9 «Прикінцеві положення» Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік», підпункту 5 пункту 63 Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» та окремих положень Закону України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» (від 28 грудня 2014 року № 76-VIII) повідомляю таке.

Передусім, вдячні Вам за небайдужість, яку Ви проявляєте у питаннях відповідності чинного законодавства Конституції України.

Водночас, звертаємо увагу на наступні висновки Конституційного Суду України.

Так, у Рішенні від 26 грудня 2011 року № 20-рп/2011 Конституційний Суд України вказав, що розміри соціальних виплат залежать від соціально-економічних можливостей держави, проте мають забезпечувати конституційне право кожного на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, гарантоване статтею 48 Конституції України. Згідно пункту 2.1 мотивувальної частини цього Рішення «Конституційний Суд України, вирішуючи це питання, врахував також положення актів міжнародного права. Так, згідно зі статтею 22 Загальної декларації прав людини розміри соціальних виплат і допомоги встановлюються з урахуванням фінансових можливостей держави. Європейський суд з прав людини у рішенні від 9 жовтня 1979 року у справі «Ейрі проти Ірландії» констатував, що здійснення соціально-економічних прав людини значною мірою залежить від становища в державах, особливо фінансового. Такі положення поширюються й на

питання допустимості зменшення соціальних виплат, про що зазначено в рішенні цього суду у справі «Кйартан Асмундсон проти Ісландії» від 12 жовтня 2004 року».

Принцип збалансованості інтересів людини з інтересами суспільства сформульовано у рішенні Європейського суду з прав людини від 17 жовтня 1986 року у справі «Ріс проти Сполученого Королівства», відповідно до якого з'ясовуючи, чи існує позитивне зобов'язання держави стосовно людини, належить врахувати справедливий баланс, який має бути встановлений між інтересами всього суспільства й інтересами окремої людини. Отже, одним з визначальних елементів у регулюванні суспільних відносин у соціальній сфері є додержання принципу пропорційності між соціальним захистом громадян та фінансовими можливостями держави, а також гарантування права кожного на достатній життєвий рівень (пункт 2.1 мотивувальної частини Рішення Конституційний Суд України від 26 грудня 2011 року № 20-рп/2011).

Таким чином, передбачені законами соціально-економічні права не є абсолютними. Механізм реалізації цих прав може бути змінений державою, зокрема, через неможливість їх фінансового забезпечення шляхом пропорційного перерозподілу коштів з метою збереження балансу інтересів усього суспільства (пункт 2.1 мотивувальної частини Рішення Конституційний Суд України від 26 грудня 2011 року № 20-рп/2011).

Щодо неконституційності положень вказаних Законів в частині надання Кабінету Міністрів України права визначати порядок та розміри виплат, виходячи з наявних бюджетних фінансових ресурсів, інформуємо наступне.

Конституційний Суд України у Рішенні від 26 грудня 2011 року № 20-рп/2011 зазначив, що Верховна Рада України, доповнивши пунктом 4 розділ VII «Прикінцеві положення» Закону України «Про Державний бюджет України на 2011 рік», визначила Кабінет Міністрів України державним органом, який має забезпечувати реалізацію встановлених законами України соціальних прав громадян, тобто надала право **Кабінету Міністрів України визначати порядок та розміри соціальних виплат, виходячи з наявного фінансового ресурсу бюджету Пенсійного фонду України, що узгоджується з функціями Уряду України, визначеними в пунктах 2, 3 статті 116 Конституції України.**

Відповідно до Рішення Конституційного Суду України від 25 січня 2012 року № 3-рп/2012 державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії можуть бути визначені як законами України, так і іншими нормативно-правовими актами, зокрема актами Кабінету Міністрів України. У контексті цього ж провадження Конституційний Суд України дійшов висновку, що повноваження Кабінету Міністрів України щодо розробки проекту закону про Державний бюджет України та забезпечення виконання відповідного закону пов'язані з його функціями, в тому числі щодо реалізації

політики у сфері соціального захисту та в інших сферах. Кабінет Міністрів України регулює порядок та розміри соціальних виплат та допомоги, які фінансуються за рахунок коштів Державного бюджету України, відповідно до Конституції та законів України.

З огляду на вказане, підстав для внесення до Конституційного Суду України конституційного подання з порушених Вами питань не вбачається.

З повагою

**Представник Уповноваженого –
начальник Управління з питань підготовки
конституційних подань та дотримання
права на доступ до публічної інформації**

Ірина Кушнір